

MUGURDANCIS

Deja 12 pāriem

Jāņa Purviņa horeogrāfija un apraksts
Tautas mūzika Raimonda Paula apdarē
Guntara Rača vārdi

Deja veidota izmantojot etnogrāfiskās dejas "Mugurdancis" materiālus, kurus pierakstījuši J.Rinka un J.Ošs pēc koklētāja alsundznieka N.Heņķa motīviem un paskaidrojumiem. Atbilstoši tautas mūzikas apdarei, veidota dejas horeogrāfiskā leksika, kuras pamatā ir gan etnogrāfiskās dejas pamatelementi – tecīgus solis, vienas kājas piesitieni pie otras un gājiena solis, gan oriģinālas soļu kombinācijas – dažādi pērlēcieni, divsoļu polka, skrējieni, kāju piesitieni.

Deja pirmo reizi iestudēta Rīgas Kultūras un tautas mākslas centra "Mazā gilde" tautas deju ansamblī "Līgo" 1998.gada novembrī. 1999.gada janvārī "Mugurdancis" iegūst I vietu Jaunrades deju konkursā Valmierā. Tajā pašā gadā deja tiek izpildīta Pasaules čempionāta sporta dejās atklāšanas ceremonijā Rīgā, Starptautiskajā folkloras festivālā "Vidusjūras sapnis" Antālijā Turcijā) un IV Starptautiskajā tautas deju festivālā "Sudmaliņas" (Latvija), kur iegūst lielas skatītāju simpātijas un labas atsauksmes.

Dejai 9 gājieni, mūzikai 5 daļas, taktsmērs – 2/4.

Dejotāji nostājas labās un kreisās puses 2.kulisēs viens otram blakus, meita puisim pie labās rokas un sadodas vienkāršajā satvērienā, brīvās rokas sānos (1.zīm.).

Dejai 8 ievadtaktis.

Pirmais gājiens

(I/ 16 t.)

1. – 8.t. Pirmie trīs labās puses un pirmie trīs kreisās puses pāri, izpildot 1.kustību 2 reizes, virzās uz skatuves dibenplāna centra pusi (1.zīm.).
9. – 16.t. Pirmie seši pāri izpilda 2.kustību 2 diagonālēs.

Otrais gājiens

(I/16 t.)

1. – 8.t. Pirmie seši pāri nostājas divās virknēs (sadod rokas) un, izpildot 1.kustību 2 reizes, virzās uz skatuves priekšplāna pusi (2.zīm.).
Otrie seši pāri atkārto pirmā gājiena 1. – 8.t. darbību.
9. – 16.t. Dejotāji rombā izpilda 2.kustību.

Trešais gājiens

(II/16 t.)

1. – 4.t. Izpilda 3.kustības 1. – 4.t. darbību (3.zīm.).
5. – 6.t. Izpilda 3.kustības 5. – 6.t. darbību (4.zīm.).
7. – 8.t. Izpilda 3.kustības 7. – 8.t. darbību (5.zīm.).
9. – 12.t. Izpilda 3.kustības 1. – 4.t. darbību (6.zīm.).

13. – 14.t. Izpilda 3.kustības 5. – 6.t. darbību (7.zīm.).
 15. – 16.t. Izpilda 3.kustības 7. – 8.t. darbību (8.zīm.).

Ceturtais gājiens

(III/32 t.)

1. – 8.t. Vidus kolonnā stāvošie seši pāri izpilda 4.kustību 2 reizes; meitu kolonna izpilda 5.kustību; puisi – 5.kustības 5. – 8.t un 1. – 4.t. darbības.
 9. – 12.t. Izpildot 8 divsoļu polkas un katrā solī liecot augumu uz pamatkājas pusi, dejotāji 2 pāru kolonnās griežas uz vietas labo elkoņu satvērienā pret DC. Kustību sāk ar kreiso kāju.
 13. – 16.t. Atkārto 9. – 12.t. darbību griežoties uz vietas kreiso elkoņu satvērienā DCV. Kustību sāk ar kreiso kāju.

Piektais gājiens

(I/16 t.)

1. – 8.t. Skatuves centrā četri pāri veido dārziņu un izpilda 4.kustību 2 reizes (10.zīm.). Pārējie dejotāji izpilda 3.kustības 1. – 4.t. darbības 2 reizes, virzoties aplī DCV (10.zīm.).
 9. – 12.t. Četri pāri iekšējā aplī un astoņi pāri ārējā aplī atkārto ceturta gājiena 9. – 12.t. darbību.
 13. – 14.t. Astoņi pāri, izpildot 4 divsoļu polkas aptvērienā ar sānis sadotām rokām ar skatu kustības virzienā, virzās uz skatuves centru (11.zīm.). Vidējie četri pāri turpina griezties labo elkoņu satvērienā.
 15. – 16.t. Izpildot 8 skrējiena soļus, puisi paliek centrā un veido dārziņu ar muguru pret centru, meitas izveido aplī puisi dārziņa ārpusē un pagriežas ar skatu DCV.

Sestais gājiens

(II/16 t.)

1. – 8.t. Meitas:
 - izpilda 2 divsoļu polkas un 2 pārlēcienus griežoties pa labi (“bļinčiks”) 4 reizes.
 Puisi:
 - izpilda 6.kustību 3 ½ reizes un, izpildot 4 skrējiena soļus, pagriežas pa labi un izveido dārziņu ar skatu pret centru.
 9. – 10.t. Izpildot 8 skrējiena soļus, puisi virzās atmuguriski, vienlaicīgi paceļot sadotās rokas un paplašinot dārziņu; meitas virzās uz centru caur puisi izveidotajiem vārtiņiem (savam puisim gar labo sānu).
 11. – 12.t. Puisi izpilda 2 divsoļu polkas uz vietas un 4.kustības 2.t. darbību, sākot ar labo kāju, rokas sānos.
 Meitas izpilda 4 divsoļu polkas, virzoties iekšējā aplī DCV (12.zīm.), rokas sānos.
 13. – 14.t. Puisi atkārto 11. – 12.t. darbību uz vietas pagriežoties ¼ pa labi.
 Meitas turpina virzību.
 15. – 16.t. Puisi atkārto 11. – 12.t. darbību uz vietas pagriežoties ¼ pa kreisi.
 Meitas turpina virzību.

Septītais gājiens

(IV/ 16 t.)

Puiši sadod rokas dārziņā un notupjas.

- 1. – 8.t. Meitas izpilda 7.kustību 4 reizes, lecot pāri puīšu sadotām rokām – 1.reizi – otrām, 2.,3.,4.reizi katrām trešām (13.zīm.).
- 9. – 10.t. Puīši pieceļās, dejojāji pāri pagriežas viens pret otru – puisis ar skatu pret centru, meitas – ar muguru pret centru, rokas sānos.
Izpildot sestā gājiena 11. – 12.t. darbību, dejojāji virzās un skatuves centru (meitas atmuguriski).
- 11. – 12.t. Atkārto 9. – 10.t. darbību pretējā virzienā (puisis atmuguriski).
- 13. – 15.t. Izpildot 6 divsoļu polkas soļus aptvērīenā ar sānis sadotām rokām, dejojāji griežas uz vietas pa kreisi.
- 16.t. Izpilda 4.kustības 2.t.darbību. 16.t. beigās dejojāji izveido 3.zīm.

Astotais gājiens

(II/16 t.)

- 1. – 16.t. Atkārto trešā gājiena darbības.

Devītais gājiens

(V/23 t.)

- 1. – 4.t. Puīši izpilda 4.kustību 2 reizes, sākot ar kreiso kāju, rokas sānos (14.zīm.).
Meitas izpilda 2 divsoļu polkas uz vietas ar skatu pret priekšplānu un 2 pārlēcienus griežoties (“bļinčiks”) virzībā pret kulisēm (14.zīm.), labās puses meitas sāk ar kreiso, kreisās puses – ar labo kāju. Kustību izpilda 2 reizes.
- 5. – 8.t. Atkārto 1. – 4.t. darbību – puīšu kolonnas sāk ar labo kāju, meitu – virzās pret centra līniju ar skatu pret dibenplānu.
- 9. – 12.t. Atkārto ceturta gājiena 9. – 12.t. darbību.
- 13. – 14.t. Atkārto ceturta gājiena 13. – 14.t. darbību.
- 15.t. Izpildot 4 skrējiena soļus, meitas virzās pie pretējās puses puīšiem, rokas sānos.
Puīši stāv VI pozīcijā ar skatu pret centra līniju.
- 16.t. Izpildot 4 skrējiena soļus, dejojāji griežas uz vietas labo elkoņu satvērīenā.
- 17.t. Izpildot 4 skrējiena soļus, meitas virzās pie saviem puīšiem, rokas sānos.
Puīši stāv VI kāju pozīcijā ar skatu pret centra līniju.
- 18.t. Izpildot 4 skrējiena soļus, dejojāji griežas uz vietas kreiso elkoņu satvērīenā.
- 20. – 21.t. Izpilda 4.kustību (meita puisim pie labās rokas – vienkāršais satvēriens).
- 22.t. “viens-i” – meita izpilda pārlēcienus griežoties pa kreisi (“bļinčiks”), liekot kreiso kāju uz papēža.
“di-vi” – puisis izpilda pārlēcienus griežoties pa labi (“bļinčiks”), liekot labo kāju uz papēža.
- 23.t. Izpildot lēcienus, dejojāji maina auguma svaru uz otru kāju, liekot uz papēža: meita – labo kāju, puisis – kreiso kāju. Augumu noliec pie strādājošās kājas. Puisis, atrodoties meitai aiz muguras, uzliek rokas tai uz jostas vietas.

Kustību apraksts

Pirmā kustība

Mūzikas taktsmērs 2/4

Kustību izpilda četrās taktīs

Dejotāji nostājas vienkāršajā satvērienā, meita puisim pie labās rokas, nesadotās rokas sānos.

- 1.t. Izpilda 3 tecīgus soļus (puisim – k,l,k; meitai – l,k,l), pagriežoties ar muguru viens pret otru un virzoties DCV.
- 2.t. 2 viegli piesitieni ar pēdas iekšpusi pie balsta kājas pēdas, puisis piesit labo pie kreisās, meita – kreiso pie labās. Sadotās rokas tai pašā laikā izstiepj sānis plecu augstumā.
- 3.t. Turpinot kustību DCV, dejotāji 3 tecīgus soļiem pagriežas viens pret otru. Rokas nolaiž un paceļ sānis plecu augstumā.
- 4.t. Atkārto 2.t. darbību, sākot ar otru kāju.

Otrā kustība

Mūzikas taktsmērs 2/4

Kustību izpilda astoņās taktīs

Dejotāji nostājas pa pāriem slēgtajā plecu satvērienā.

1. – 4.t. Izpildot 8 gājiena soļus (puisis sāk ar kreiso, meita – ar labo kāju), dejotāji griežas uz Vietas pret DC. Katru soli izpilda no papēža, izšūpojoties ceļos, uz katru soli nedaudz liecot augumu sānis.
5. – 8.t. Dejotāji griežas uz pretējo pusi.

Trešā kustība

Mūzikas taktsmērs 2/4

Kustību izpilda astoņās taktīs.

Dejotāji nostājas vaļējā satvērienā, meita puisim pie labās rokas, nesadotās rokas sānos. Puisis kustību sāk ar kreiso, meita - ar labo kāju.

- 1.t. Izpildot 2 divsoļu polkas, partneri vispirms pagriežas ar muguru, pēc tam – ar skatu viens pret otru.
- 2.t. Izpildot 4 skrējiena soļus, puisis griež meitu pa labi zem labās rokas.
- 3.t. Izpildot 2 divsoļu polkas, dejotāji krustiskajā satvērienā virzās DCV.
- 4.t. Izpildot 4 skrējiena soļus, dejotāji krustiskajā satvērienā virzās DCV (griežas viens pret otru).
- 5.t. Izpildot 2 divsoļu polkas aptvērienā ar sānis sadotām rokām ar skatu DCV, dejotāji virzās DCV.
- 6.t. Nemainot aptvērienu un virzienu, dejotāji izpilda 4 skrējiena soļus.
7. – 8.t. Atkārto 5. – 6.t. darbību.

Ceturtdā kustība

Mūzikas taktsmērs 2/4

Kustību izpilda četrās taktīs

Kustību izpilda uz vietas, pārinieki nostājas vienkāršajā satvērienā, meita puisim pie kreisās rokas, nesadotās rokas sānos.

- 1.t. Izpilda 3 tecīgus soļus (puisis sāk ar kreiso, meitas – ar labo kāju), pagriežoties viens pret otru.
- 2.t. “viens-” – liek kāju sānis uz papēža (puisis – labo, meita – kreiso).

- “-i” – strādājošo kāju atrauj no grīdas, vienlaicīgi abas kājas saliec celī.
 “di-vi” – atkārto “viens-i” darbību, sadotās rokas izstiepj sānis plecu augstumā.
- 3.t. Izpilda 3 tecīgus soļus (puisis sāk ar labo, meita – ar kreiso kāju), pagriežoties ar muguru viens pret otru. Rokas nolaiž un paceļ sānis plecu augstumā.
- 4.t. Atkārto 2.t. darbību ar otru kāju.

Piektā kustība

Mūzikas taktsmērs 2/4

Kustību izpilda astoņās taktīs

Sākuma stāvoklis VI pozīcija, rokas gar sāniem.

- 1.t. Izpilda 3 tecīgus soļus, griežoties pa labi, kustību sāk ar labo kāju.
- 2.t. “viens-“ – izpilda 1 kāju piesitienu ar kreiso kāju.
 “-i” – pauze.
 “di-vi” – 2 reizes sasit plaukstas.
3. – 4.t. Atkārto 1. – 2.t. darbību.
- 5.t. Izpilda 4 tecīgus soļus, griežoties pa kreisi, kustību sāk ar kreiso kāju.
- 6.t. “viens-“ 1 reizi sasit plaukstas.
 “-i” – pauze.
 “di-vi” – izpilda 2 kāju piesitienus.
7. – 8.t. Atkārto 5. – 6.t. darbību.

Sestā kustība

Mūzikas taktsmērs 2/4

Kustību izpilda 2 taktīs

Kustību izpilda tikai puisi, nostājušies dārziņā ar muguru pret centru.

- 1.t. “viens-“ – izpilda soli ar labo kāju uz priekšu, vienlaicīgi paceļot sadotās rokas priekšā plecu augstumā.
 “-i” – kreiso kāju liekot blakus labajai, izpilda ielēcieni VI kāju pozīcijā. Ielēciens – sitot abas kājas pie grīdas.
 “di-“ – izpilda soli ar kreiso kāju atpakaļ, vienlaicīgi nolaižot sadotās rokas gar sāniem.
 “-vi” – labo kāju liekot blakus kreisajai, izpilda ielecienu VI kāju pozīcijā. Ieleciens – sitot abas kājas pie grīdas.
- 2.t. “viens-i” – izpilda 2 lecienus VI kāju pozīcijā. Leciens – sitot abas kājas pie grīdas.

Septītā kustība

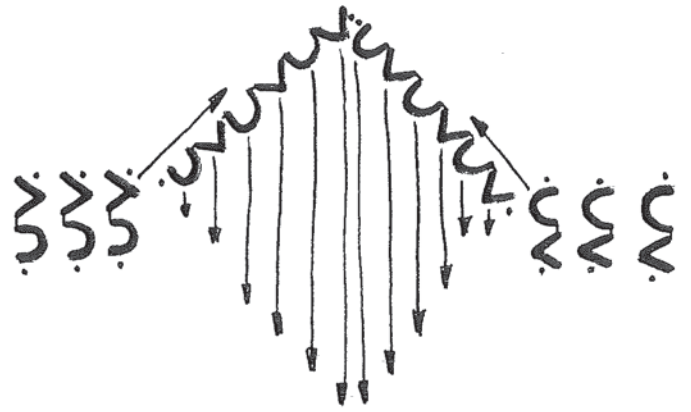
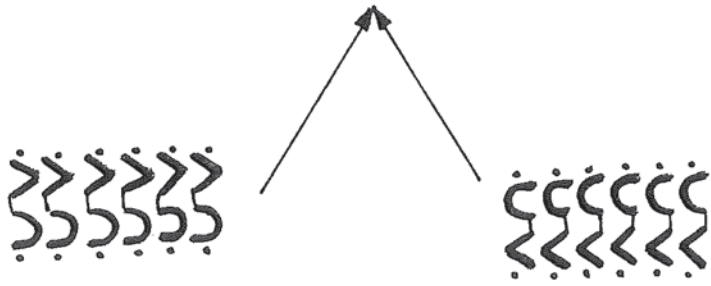
Mūzikas taktsmērs 2/4

Kustību izpilda divās taktīs

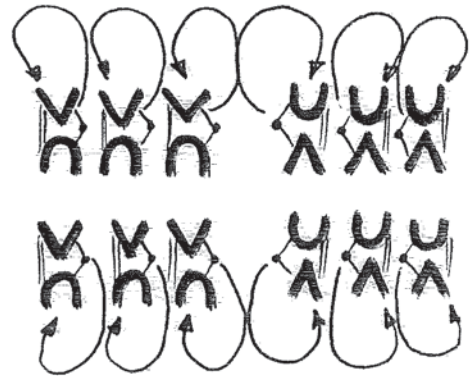
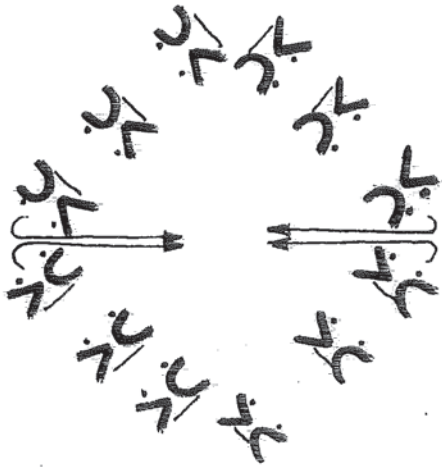
Kustību izpilda tikai meitas, rokas gar sāniem.

- 1.t. Izpilda 4 skrējiena soļus.
- 2.t. “viens-i” – izpilda soli ar labo kāju un lēcieni.
 “di-vi” – izpilda 2 skrējiena soļus, sākot ar kreiso kāju.
- Atkārtotot kustību, sāk ar kreiso kāju.

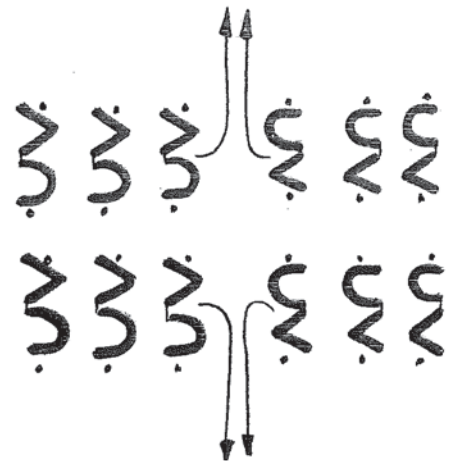
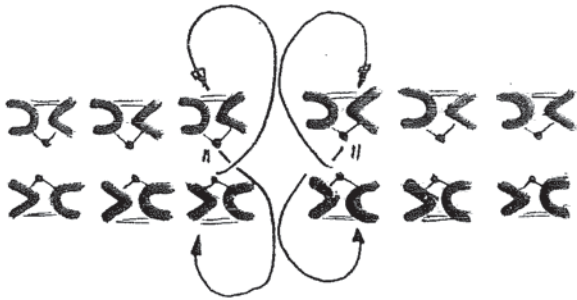
ZIME 9 U M I



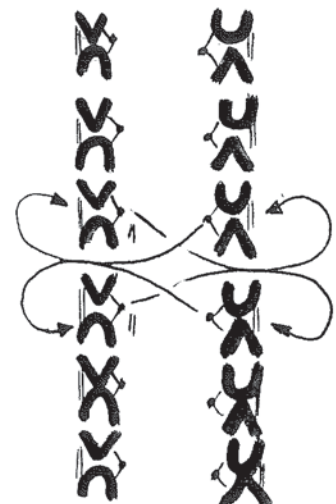
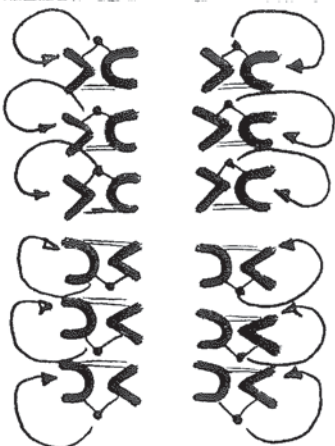
1. 2.



3. 4.

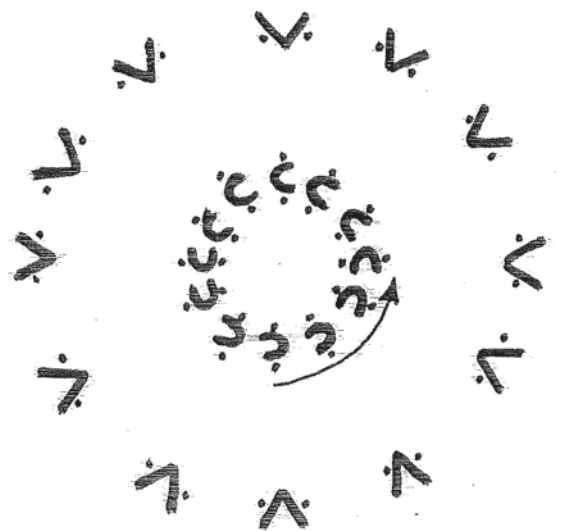
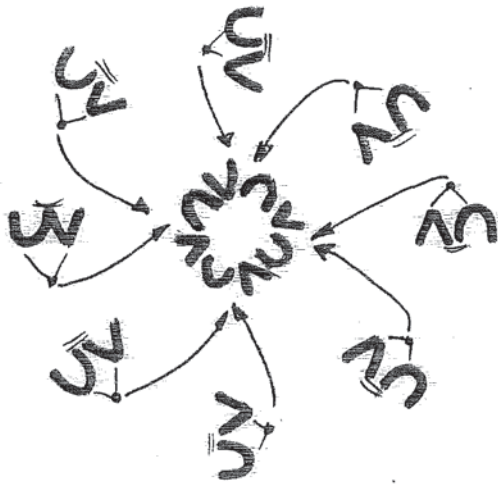
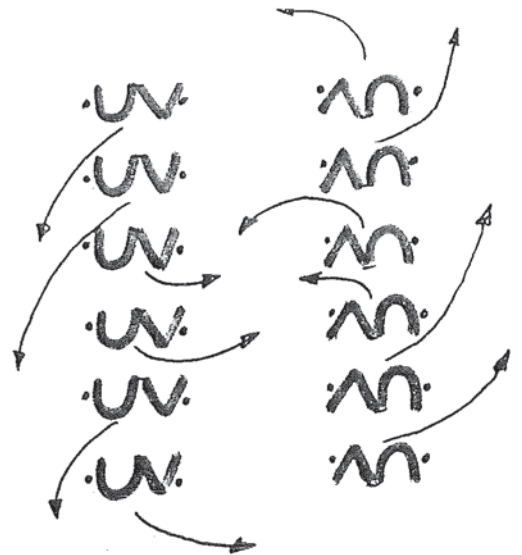
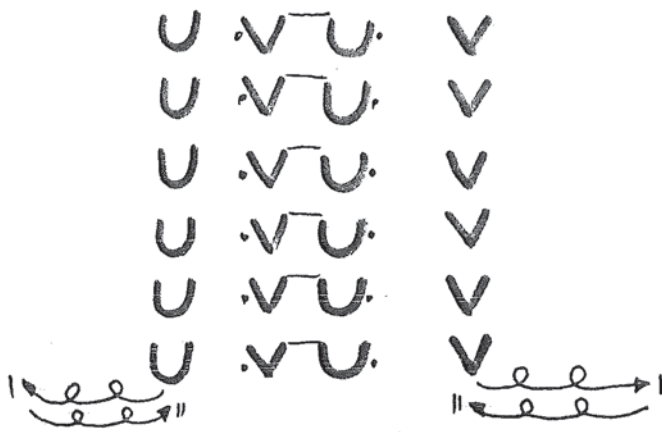


5. 6.

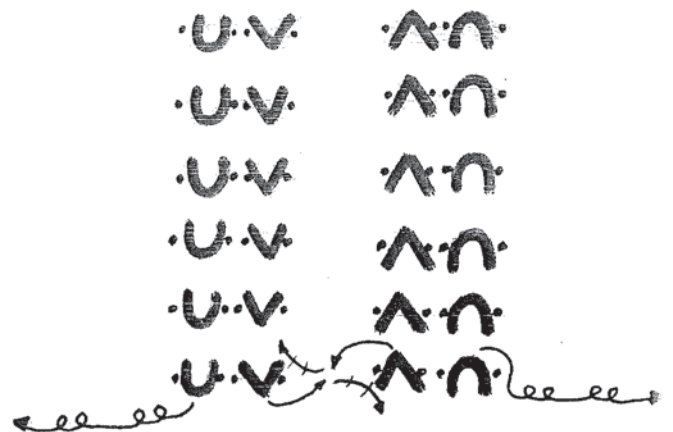
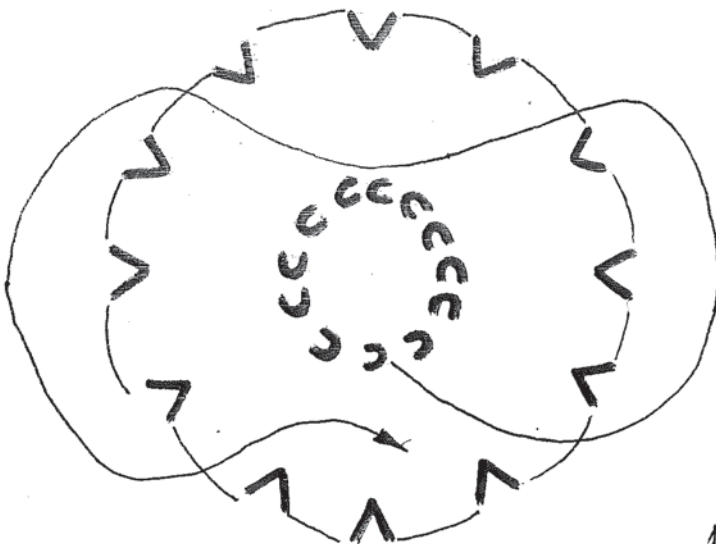


7. 8.

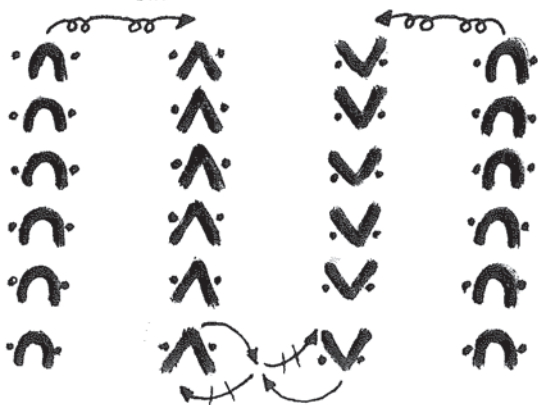
9. 10.



11. 12.



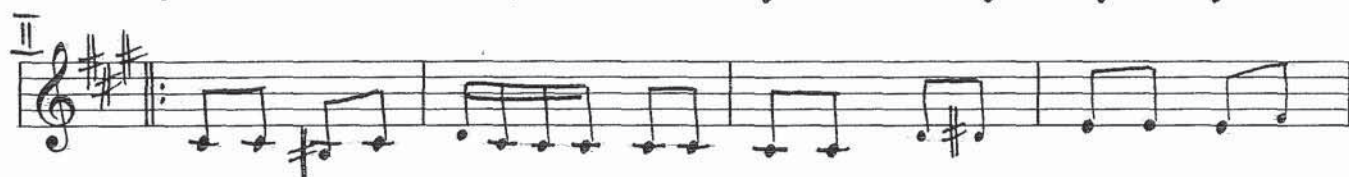
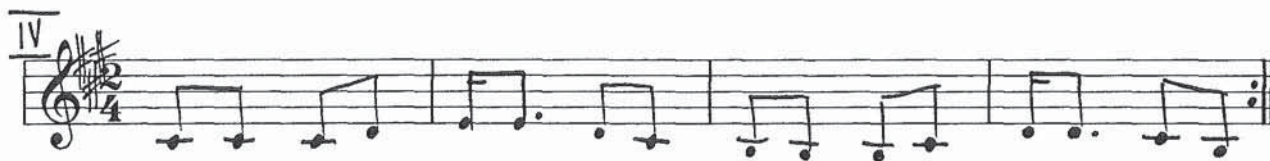
13. 14.



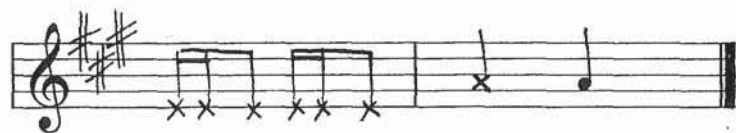
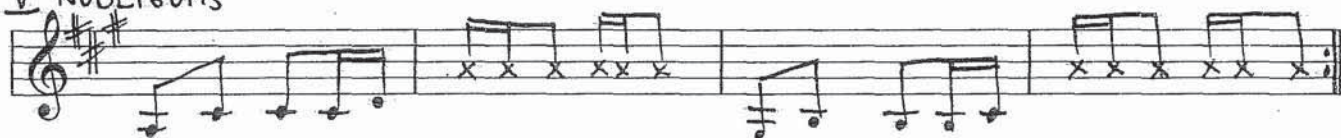
15.

MUGURDANCIS

Handwritten musical score for 'MUGURDANCIS'. The score is written on ten staves, organized into three systems. The first system (staves 1-3) is in G major (one sharp) and 2/4 time, marked with a Roman numeral 'I'. The second system (staves 4-6) continues in G major. The third system (staves 7-10) changes to B-flat major (two flats). The notation includes various note values (quarter, eighth, and sixteenth notes), rests, and repeat signs. The handwriting is clear and legible.



V NOBEIGUMS



Handwritten musical notation for staff XIII, featuring a treble clef, key signature of two sharps (F# and C#), and a 4/4 time signature. The staff contains a sequence of eighth and quarter notes, ending with a double bar line.